

NOTAT

KUTT I TILSKUDD

HURTIGBÅT

ROGALAND

Oktober 2020

OM SAKEN

Som følge av endret tilskuddsmodell med kystlinje som det klart viktigste fordelingselementet, er Rogaland sitt tilskudd fra staten blitt kraftig redusert. Dette medfører at kostnadene knyttet til ruteproduksjon med hurtigbåt må reduseres.

I dette notatet forklares nærmere hva dagens kontrakter med operatører for hurtigbåt innebærer, hvilken strategi det anbefales å følge videre, samt forslag til kutt, gjennomførbare innenfor dagens kontrakts rammer og som ikke vil innebære at man må inn i forhandlinger eller bryte dagens kontrakter. Kutforslagene presenteres kontrakt for kontrakt.

Kommentar til Norconsult rapport

Norconsult har utarbeidet en rapport etter bestilling fra Sauda og Suldal kommune, den gir en oppsummering av demografien og befolkningens behov i kommunene. Det er ingen tvil om at hurtigbåttilbudet er svært viktig for regionen. Norconsult har sterkt fokus på viktigheten av redusert reisetid mellom indre Ryfylke og Stavanger. Rapporten omtaler også teknologi og materiell, her går for øvrig utviklingen svært raskt, og har utviklet seg siden 2018. Det er enda ikke klart hvilken bærekraftig løsning som er mest aktuelt. Kolumbus vil i fremtidige anskaffelsesprosesser måle kostnad, utslipp og kvalitet. Selve løsningen er det verfts- og rederinæringen selv som må stå for. Det som kommer frem i denne rapporten, er interessante innspill og vil bli tatt med i det videre arbeidet med langsiktig løsning/strategi for hurtigbåter i Ryfylke.

Videre strategi

Generelt sett er det anledning innenfor de ulike kontraktene å bestille endringer. Ved mindre endringer i ruteproduksjonen er det endringspriser i kontraktene som legges til grunn. Ved ruteendringer som medfører endringer i antall fartøy som kreves for å utføre oppdraget, vil konsekvensene av endringene først bli klart etter forhandlinger med operatør. Ved slike endringer er det derfor ikke på forhånd klart hvilke besparelser de ulike endringene vil bety for Kolumbus. For å fullt utnytte av større endringer, er det derfor nødvendig å lyse ut konkurransene på nytt.

Ved eventuelle kutt i rutene, må dette derfor skje i to omganger. På kort sikt (2021 og 2022) er det mulig å gjøre endringer innenfor dagens kontrakter ved å justere rutetilbudet ved å bruke endringspriser. Det vil også på kort sikt være mulig å gjøre større endringer, og som påvirker antall fartøy i kontraktene, men størrelsen på besparelsene vil da bli gjenstand for forhandlinger.

Større endringer bør etter Kolumbus sin vurdering gjennomføres i forbindelse med ny konkurranseutsetting av sambandene. Nye kontrakter vil da få en virkning fra 1. januar 2023 for Ryfylke og Byøyene.

Ved ny konkurranseutsetting vil det være nødvendig at rutene i ruteområdene legges totalt om. En slik prosess vil ta noe tid. Ved oppstart nytt ruteopplegg 1. januar 2023, bør kontrakter med nye operatører inngås senest tidlig høst 2021. Konkurransene må da lyses ut våren 2021. Et nytt ruteopplegg for Ryfylke og byøyene vil være en krevende prosess. Kolumbus vil kunne lage et forslag til ruteopplegg som kan behandles politisk både i fylkeskommunen og i kommunene.

De største endringene som foreslås på lang sikt (fra 2023) gjelder for hurtigbåtkontrakten i Ryfylke. Det er mulig å forlenge dagens avtale med ytterligere to år (1+1 år), fram til og med 31. desember 2024. Dersom prosessen med å fastsette ruteopplegget i Ryfylke tar tid, kan dagens kontrakt forlenges med ett år. Konsekvensen blir da at de foreslåtte innsparingene først kommer i 2024, ett år etter det som er foreslått i økonomiplanen

Det må understrekes at det ved konkurranseutsetting på nytt, er en risiko for at prisene også vil øke. Dette avhenger særlig av de minstekravene som stilles til kvaliteten på tilbudet og da spesielt til fartøyene. Ved evaluering av tilbud har fylkestinget vedtatt at miljø skal vektlegges 30%. 3

DAGENS KONTRAKTER MED HURTIGBÅT

Kolumbus har flere kontrakter med operatører i Rogaland. Kontraktene er her listet opp, med gjeldende forutsetninger.

Hurtigbåt Ryfylke

Kontrakten har en varighet fram til 31. desember 2022. Det er mulig å bestille forlengelse med inntil to år (1+1). Kontrakten omfatter rutene i Ryfylke, inkl Kvitsøy. Til sammen er det 7 hurtigbåter som betjener rutene. Kontrakten har en budsjettert verdi på 119,5 mill kr (2021 kr).

Hurtigbåt Stavanger-Byøyene-Usken/Hommersåk

Kontrakten har en varighet fram til 31. desember 2022, med mulighet for ett års forlengelse. Ny elektrisk hurtigbåt (Tram) vil etter planen bli ferdigstilt våren 2022 og bli satt i drift innenfor dagens kontrakt. Det er i dag to hurtigbåter i sambandet. Dagens kontrakt har en budsjettert verdi på 42,6 mill kr (2021 kr).

Hurtigbåt Røvær og Feøy

Kontrakten har en varighet fram til 31. desember 2029 med mulighet for to års forlengelse (1+1). Det er to fartøy i sambandet, og kontrakten har en budsjettert verdi på 26,4 mill kr (2021 kr).

Skolerute Sjernerøy

Kontrakten for skoleruten fornyes årlig. Det er ett fartøy som betjener skoleruta. Kontrakten har en verdi på 4,2 mill kr (2021 kr).

Hurtigbåt Ølen

Det er Skyss som opererer hurtigbåten fra Ølen som en del av ruteopplegget i Sunnhordland. Rogaland yter et årlig tilskudd på 1,6 mill kr til Skyss for drift av dette sambandet. Avtalen varer til 31. desember 2023, men kan sies opp når som helst med ett års varsel.

Til sammen har Kolumbus et budsjett for hurtigbåter på 194,3 mill kr (2021 kr).

I tillegg kommer kontraktene Kolumbus har for ferjer:

	Finnøy	Kvitsøy	Ryfylke	Lysefjorden	Vassøy	Sum
Varighet	31.12.2028	31.12.2026	31.12.2032	31.12.2022	31.12.2021	
Opsjoner	1	5 år	1+1+1	1+1	1+1	
Verdi	90,4 mill kr	58,2 mill kr	29,5 mill kr	25,9 mill kr	21,2 mill kr	225,2 mill kr

KUTTFORSLAG OPPSUMMERT

Tabell på denne side viser en oppsummering av mulige kutt innenfor kontrakts-rammer, foreslått i orienteringssak i Samferdselsutvalget 23.09.2020. Listen inneholder en kort beskrivelse av kuttfor-slag, samt årlig besparelse per kutt.

Listen er delt inn etter kontrakt; Gul for Byøyene-, grønn for Ryfylke- og blå for Røværkontrakten. Nærmere beskrivelse de enkelte kuttfor-slag følger i vedlegg: *Notat - Tilskudd til hurtigbåt, Rogaland*. For nærmere informasjon om de enkelte stedene vises det til vedlegg: Rapport: *Utredning rute-kutt hurtigbåt Rogaland*.

Kolumbus` forslag til kutt for 2021 og 2022 følger denne listen og har sortert forslagene etter år for igangsetting av tiltak.

Det er i tillegg lagt inn kutt tilskudd til Skyss for hurtigbåt fra Ølen i listen over kutt på kort sikt. Markert med lilla farge.

Besparelsene er fratrukket et snitt av billettinntekter og viser dermed tilnærmet netto kostnader.

Videre presenteres kuttfor-slag for 2023 på s. 7.

De stedene det kan være aktuelt å sette inn buss, som helt eller delvis erstatning, forklares nærmere på s 9.

Ruteområde	Beskrivelse	Årlig besparelse
Byøyene	Kutte diverse rundturer til byøyene	1 584 000
Byøyene	Kutte rundturen 14.15 lørdag og søndag.	240 000
Hommersåk	Kutte 13.10 fra Stavanger lørdag og søndag. Tur/retur.	1 072 000
Hommersåk	Fjerne diverse avganger og retur fra Hommersåk mandag-fredag.	326 400
Kvitsøy	Kutte hele hurtigbåttilbudet til Kvitsøy.	1 176 000
Ryfylke-Hjelmeland	Sommerrute klokken 0900 til Hjelmeland.	200 000
Saudaruten	Kutte en rundtur til Sauda Lørdag, fra 2 til 1 rundtur.	800 000
Saudaruten	Kutte en rundtur til Sauda Søndag, fra 3 til 2 rundturer	960 000
Forenset ruten	Kutte avgangen fra Judaberg 1740 mot Hjelmeland-Foreneset Søndag, en annen båt må gå innom Helgøy, S. Bok og Byre.	288 000
Forenset ruten	Kutte avgangen fra Judaberg 1935 mot Hjelmeland-Foreneset fredag, en annen båt må gå innom Helgøy, S. Bok og Byre.	160 000
Judaberg- Nesvik	Kutte ruten til Hjelmeland-Nesvik. Sjernerøybåten til Helgøy 4 ganger daglig mandag-torsdag.	2 080 000
Hjelmelandsruten	Snu lørdagsruten til Hjelmeland på Grønvik.	160 000
Nedstrand-Sandeid	Kutte alle avganger mellom Nedstrand/Hebnes og Sandeid. Søndag og fredag.	360 000
Røvær/Feøy	Kutte 3 rundturer daglig.	2 048 000
Hurtigbåt Ølen	Kutte tilskudd til Skyss.	1 600 000
SUM		13 054 400

KUTTFORSLAG - runde 1 og runde 2

Listene på denne side viser kuttforslag fordelt på første og andre runde. Nærmere forklaring om de enkelte forslag i Vedlegg - *Notat Tilskudd til Hurtigbåt Rogaland*. Sidetall referert i høyre marg.

RUNDE 1

Ruteområde	Beskrivelse	Årlig besparelse	
Hurtigbåt Ølen	Kutte tilskudd til Skyss	1 600 000	*
Byøyene	Kutte diverse rundturer til byøyene	1 584 000	s.7
Byøyene	Kutte rundturen 14.15 lørdag og søndag	240 000	s.8
Hommersåk	Kutte 13.10 fra Stavanger lørdag og søndag. Tur/retur	1 072 000	s.10
Hommersåk	Fjerne diverse avganger og retur fra Hommersåk mandag-fredag	326 400	s.9
Kvitsøy	Kutte hele hurtigbåttilbudet til Kvitsøy	1 176 000	s.12
Ryfylke-Hjelmeland	Sommerrute klokken 0900 til Hjelmeland	200 000	s.13
Nedstrand-Sandeid	Kutte alle avganger mellom Nedstrand/Hebnes og Sandeid. Søndag og fredag	360 000	s.21
Sum		6 558 400	

På grunn av lavt passasjertall kuttes tilskuddet til Skyss for hurtigbåt fra Ølen.

Tabell: Passasjertall Ølen-Utbjoa 2018

Reisende til fra Ølen			Reisende til fra Utbjoa		
2017	Til	Fra	2017	Til	Fra
Jan	136	159	Jan	71	77
Febr	195	209	Febr	31	44
Mars	182	184	Mars	43	59
april	175	180	april	40	39
mai	172	145	mai	31	42
juni	238	157	juni	41	50
juli	167	130	juli	42	39
aug	157	203	aug	25	32
sept	182	191	sept	40	37
okt	212	232	okt	33	37
nov	204	163	nov	43	53
des	187	166	des	30	29
2018			2018		
jan	182	219	jan	31	43
febr	112	120	febr	66	67
mars	164	198	mars	15	19

RUNDE 2

Ruteområde	Beskrivelse	Årlig besparelse	
Saudaruten	Kutte en rundtur til Sauda Lørdag, fra 2 til 1 rundtur	800 000	s.14
Saudaruten	Kutte en rundtur til Sauda Søndag, fra 3 til 2 rundturer	960 000	s.15
Forenset ruten	Kutte avgangen fra Judaberg 1740 mot Hjelmeland-Foreneset Søndag, en annen båt må gå innom Helgøy, S. Bok og Byre	288 000	s.16
Forenset ruten	Kutte avgangen fra Judaberg 1935 mot Hjelmeland-Foreneset fredag, en annen båt må gå innom Helgøy, S. Bok og Byre	160 000	s.17
Judaberg- Nesvik	Kutte ruten til Hjelmeland-Nesvik. Sjernerøybåten til Helgøy 4 ganger daglig mandag-torsdag	2 080 000	s.18
Hjelmelandsruten	Snu lørdagsruten til Hjelmeland på Grønvik	160 000	s.19
Røvær/Feøy	Kutte 3 rundturer daglig	2 048 000	s.22
Sum		6 496 000	

KUTTFORSLAG - runde 3

For å komme opp i besparelser på totalt 40 mill. kr, totalt sett gjennom tre omganger står et kutt på ca. 26 mill. kr. igjen til tredje runde.

Så lenge man må gjennomføre kutt innenfor kontrakter og dagens ruteopplegg har man valgt å følge kriterier for prioritering som etablert i rapport *Rutekutt hurtigbåt Rogaland*. Dvs. etter lovpålagt skoleksyss som prioritet 1, er steder uten fastlandsforbindelse andre prioritet. Derfor foreslås det å kutte anløp til alle steder som har fastlandforbindelse og dermed har mulighet for alternative reisemåter. Unntak er;

- Judaberg (fastland) opprettholdes grunnet sin strategiske plassering i bassenget.
- Anløp til Tau (fastland) beholdes for å opprettholde kryssforbindelser til øyene.
- Skipavik(øy) tas ut, selv om Ombo ikke har fastlandsforbindelse. Plasseringen gjør det slik at om man kutter anløp til stedene rundt, lar det seg ikke gjøre å fortsatt ha anløp her. Skipavik har fortsatt forbindelse til fastlandet med ferje og Eidssund betjenes fremdeles med hurtigbåt.
- Hebnes(fastland) beholdes ettersom man vil fortsette med noen anløp til Foldøy. Den korte avstanden gjør at Hebnes kan betjenes og med det en hurtigbåtforbindelse mellom sør og nord i Ryfylkebassenget.
- Hommersåk(fastland) på grunn av sin nærhet til Usken, som må betjenes med båt.

Foruten enkelte kutt i Byøyene, fra kuttrunde 1 vil de stedene med hurtigbåtanløp ha tilnærmet likt tilbud som idag. Foldøy/Hebnes vil ha noe redusert tilbud.

Kart s.8 viser oversikt over hurtigbåttilbud, etter alle kuttene foreslått i denne omgang er gjort. Røde prikker markerer kaier som ikke lenger vil ha anløp med hurtigbåt. Grønne prikker markerer kaier som fortsatt vil betjenes av hurtigbåt.

I tillegg til hurtigbåt betjenes også store deler av Ryfylkebassenget av ferjesamband. Disse er visualisert i kart s. 11.

De fleste steder som ikke lenger vil ha anløp av hurtigbåt vil etter kuttforslag få forbindelser med buss. Et komplett ruteopplegg for dette er ikke mulig å legge opp til på nåværende tidspunkt, men man har sett på eksisterende rutestruktur, manglende koblinger og satt opp en struktur etter prinsipp om erstatning for tapte reisemuligheter med båt. Nærmere forklaring om bussforbindelser og konsekvenser ved dette på s. 9.

Kart s. 12 visualiserer mulige forbindelser med alle kollektive reisemidler dersom alle kutt med hurtigbåt gjennomføres.

Hurtigbåtstruktur etter alle kutt er gjennomført

Bussforbindelser etter alle kutt er gjennomført

Når det gjelder erstatnings reiser som må settes opp med buss er det på dette stadiet ikke mulig å detaljere et opplegg fullt ut. Det vil innebære detaljering av bytter og korrespondanser flere steder. Men man har sett på hvilke ruter og koblinger som er hensiktsmessige for å dekke kommunikasjon mellom ulike steder. Det eksisterer pr. idag ruter som kobler Ryfylke nord sammen, disse må utvides og tilpasses de reisebehov som oppstår ved et bortfall av hurtigbåttilbud.

Det er i tillegg viktig å ha med at hurtigbåten har en langt større kapasitet for å ta med reisende enn det bussen har. Det er ikke tatt høyde for å erstatte kapasitet, kun et minimums tilbud av reisealternativer.

I anbud Ryfylke sør var Ryfylkeekspressen en opsjon som ikke ble tatt inn i produksjonen. Man har i dette arbeidet tatt utgangspunkt i å ta inn denne ruten som kobling mellom Ryfylke nord og Stavanger.

Det er utfordrende å sette pris på et opplegg som pr. nå er på et overordnet nivå, men Kolumbus har stipulert et overslag man mener er reelt å forholde seg til for å dekke et minimumstilbud;

- **For Ryfylke nord omlag 5 mill.kr.**
- **For Ryfylkeekspressen 1 mill.kr pr en daglig tur/retur.**
- **I tillegg enkelte mate-/bestillingsordninger for enkelte områder uten ordinært busstilbud**

For å illustrere konsekvens i reisetid er det her satt opp noen aktuelle forbindelser med tilhørende tidsbruk. Bytter vil måtte foregå på Ropeid, Øvrabø, Gravo og Solbakk.

Buss Sauda - Sand: 1t, 10 min

Buss Hebnes - Sauda : 1t, 10min

Buss Hebnes - Sand: 53 min.

Buss Hebnes - Ropeid: 40 min.

Buss Ropeid - Ølen: 50 min.

Buss Jelsa - Sand: 40 min.

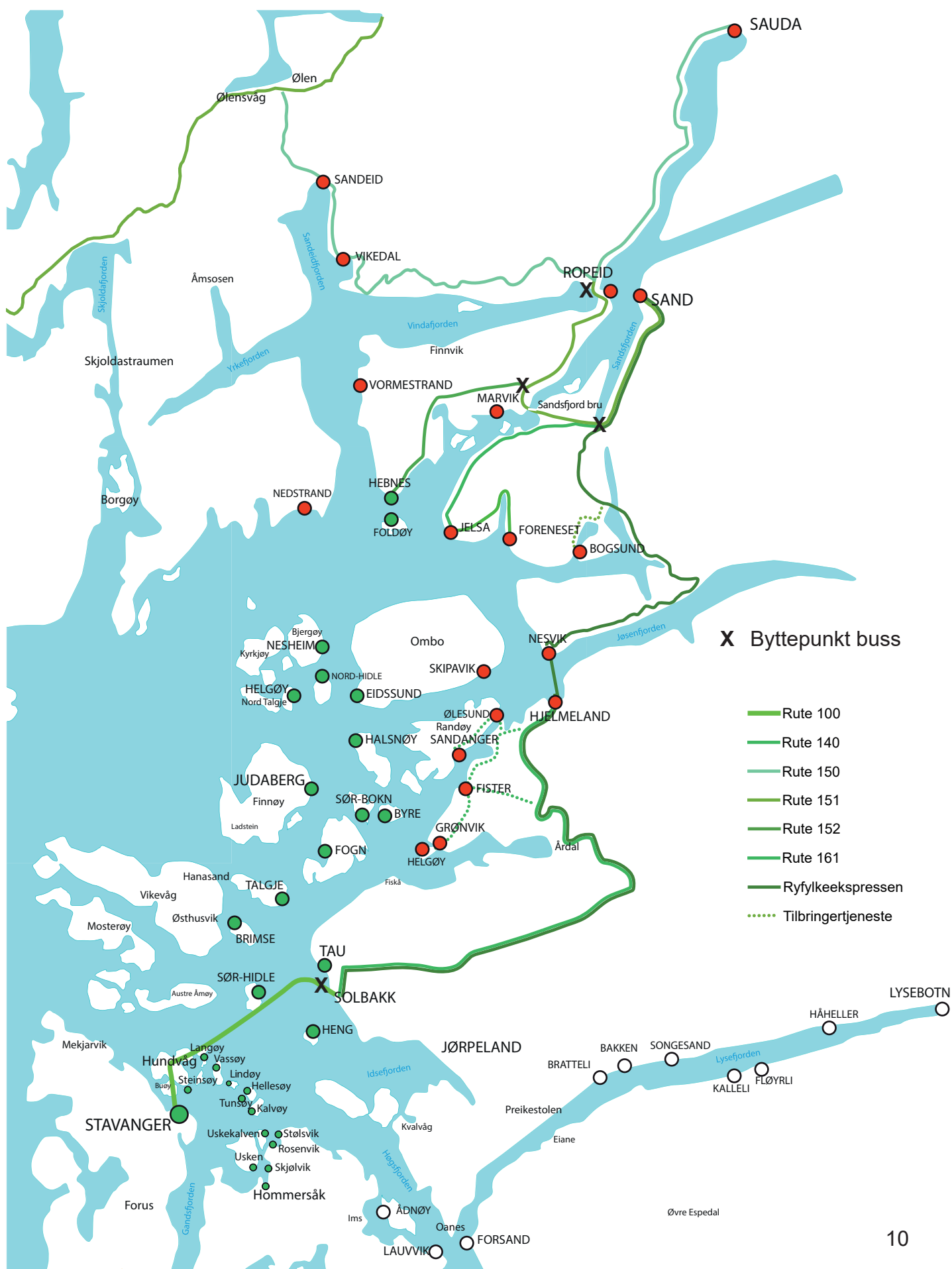
Ryfylkeekspressen Sand-Solbakk: 2t, 15 min.

Buss Solbakk - Stavanger: 35 min.

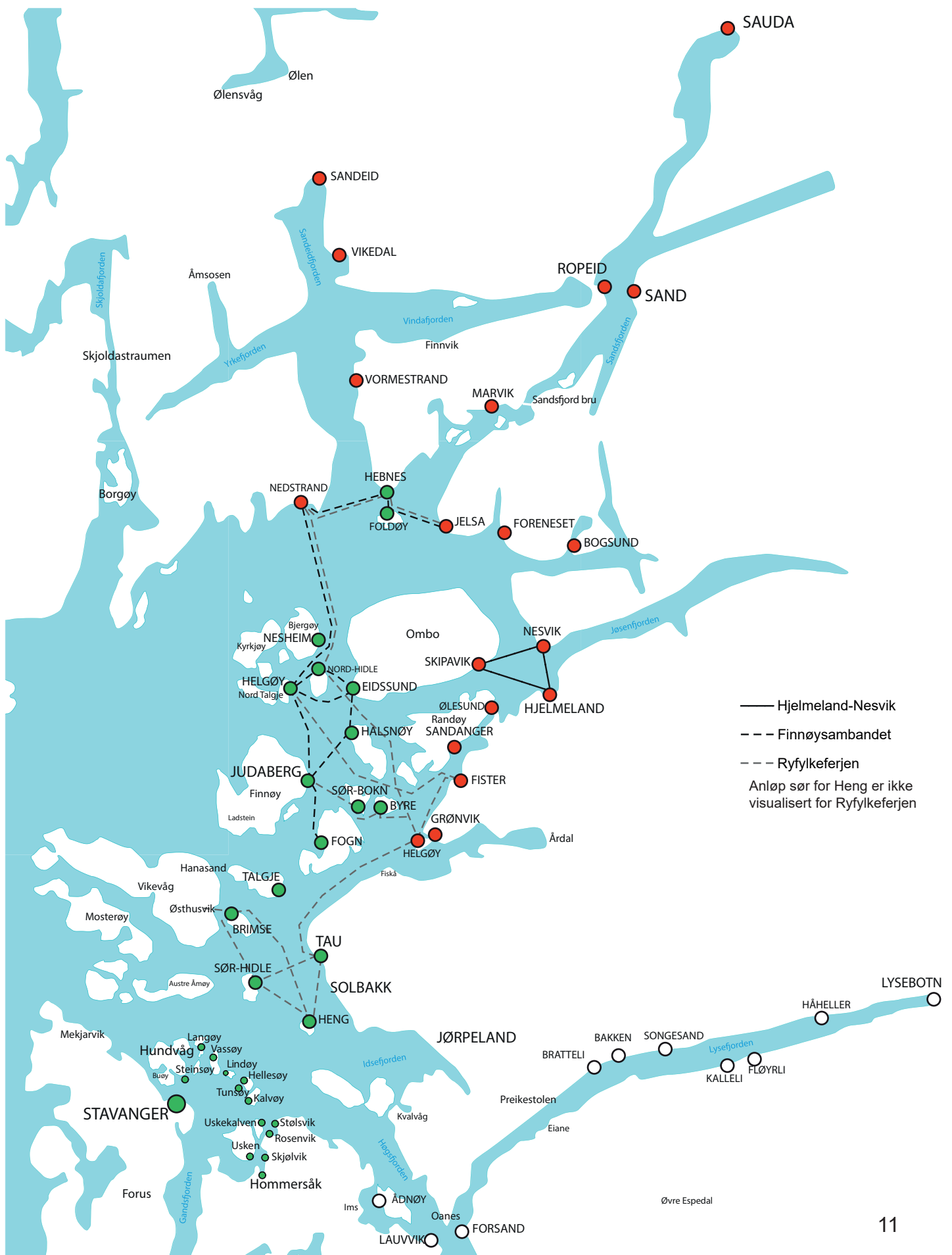
Båtforbindelse Stavanger - Hebnes 1t, 30 min.

Kartillustrasjon s. 10.

Mulige bussforbindelser etter alle kutt er gjennomført - Ryfylke

Ferjeforbindelser - Ryfylke

Totalstruktur for Ryfylkeforbindelser etter kutt

